

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІТНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ ХРОНІЧНИМ ХОЛЕЦИСТИТОМ СУЛЬФІДНОЮ МАЛОМІНЕРАЛІЗОВАНОЮ МІНЕРАЛЬНОЮ ВОДОЮ НА КУРОРТІ “СИНЯК”

Ротаєнко А.П., Міцо А.Ш., Горицька С.І., Чайковська Т.В.

*Науково-практичне об'єднання “Реабілітація” МОЗ України, м.Ужгород; Санаторій “Синяк”;
Об'єднання Закарпаткурорт*

Побуває думка, що маломінералізовані мінеральні води (МВ), що містять сульфідні не показані для внутрішнього використання хворим хронічним холециститом [1]. Це пов'язують з подразнюючою дією сульфідів (H_2S) на нейрорецеп-

торний апарат слизової оболонки шлунку, дванадцятипалої кишки та жовчовивідних шляхів. Разом з тим значне число хворих із супутніми захворюваннями жовчовивідних шляхів та жовчного міхура поступають на лікування в санаторій “Синяк”, який

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ

спеціалізується на лікуванні хворих із захворюваннями нервової системи і органів опору та руху [2, 3]. Це обґрунтовує необхідність вивчення внутрішнього (питного) вживання сульфідної маломінералізованої сульфатно-натрієвої кальцієвої мінеральної води Синяцького родовища (свердл. № 17) для лікування хворих із захворюваннями жовчного міхура та жовчовивідних шляхів [4].

Ця робота є фрагментом досліджень по розробці методики лікування МВ Синяцького родовища (сульфідної, маломінералізованої, з мінералізацією - 0,9 г/л, РН - 2,0) хворих з хронічними холециститами та дискінезіями жовчних шляхів.

Обстежено 78 хворих з хронічним холециститом у фазах повної та нестійкої ремісії, із них жінки склали 68% і 32% склали чоловіки. Тривалість захворювання від 3 до 12 років була у 59% хворих. Супутні захворювання інших органів травлення визначались у 38% хворих.

Вивчено вживання одноразового прийому МВ на скоротливу функцію жовчного міхура,

зовнішньосекреторну функцію підшлункової залози за даними дуоденального зондування.

При курсовому лікуванні нами застосовувалась методика прийому МВ з температурою 36-40°C за 40-45 хвилин до їди в кількості 150-200 мл, три рази на день.

Аналіз дуоденального вмісту проводили натще. Після аспірації шлункового вмісту і порції "А" внутрішньодуоденально вводили від 200 до 250 мл мінеральної води температури 38-40°C (1 група хворих - 30 чоловік), хворим другої групи (28 чоловік) як харчовий подразник вводили 100-150 мл 20% розчину ксиліту підігрітого до температури 38-40°C, а хворим третьої групи як харчовий подразник вводили 25% розчин сірчанокислої магnezії. При цьому враховувався час закритого сфінктера Одді, стікання порції "В" - її об'єм, швидкість відокремлення порцій "В" і "С" - час урахування останньої порції - 25,4 хв.

Таблиця 1

Вплив одноразового прийому мінеральної води Синяцького родовища (свердл. № 17) на показники скоротувальної функції жовчного міхура у хворих хронічним холециститом

Показники	Після введення		
	МВ	20% розчину ксиліту	25% розчину магnezії
Час закритого сфінктеру Одді, у хвили- нах	12,5±0,5	14,1±0,8 p>0,2	14,8±0,8 p>0,8
Час стікання порції "В", у хвили- нах	21,5±0,5	22,±0,8 p>0,2	25,0±1,0 p<0,05
Об'єм міхурної жовчі, мл	35,5±1,0	42,5±1,2 p>0,04	50,5±1,5 p ₁ <0,04
Швидкість стікання жовчі, порції "В", мл/хв.	2,0±0,1	2,1±0,15 p>0,2	2,2±0,15 p ₁ >0,2
Швидкість стікання жовчі, порції "С", мл/хв.	1,8±0,1	1,9±0,12 p>0,2	2,0±0,15 p ₁ >0,2

Примітка : p - розрахований між групами хворих, що приймали мінеральну воду, p₁ - розрахований між групами хворих, що приймали розчин ксиліту або магnezії

Внаслідок проведених досліджень встановлено, що дія одноразового приймання мінеральної води по холекінетичному ефекту має незначну різницю від дії 20% розчину ксиліту. Час закритого сфінктеру Одді, швидкість стікання порції "В" і "С" в першій та другій групах хворих майже однакові.

Аспірований об'єм міхурної жовчі достовірно більший (p<0,04) тільки під впливом розчину сірчанокислої магnezії (третя група).

При дослідженні зовнішньосекреторної панкреатичної секреції натще ретельно аспірували шлунковий вміст, а також і дуоденальний (порції "А" і "В"). Після того внутрішньодуоденально вво-

дили від 200 до 250 мл теплої мінеральної води Синяцького родовища (свердл. № 17) - перша група, другій групі хворих вводили 0,5% розчину соляної кислоти, після чого враховували об'єм дуоденального вмісту, лужну ємність, активність амілази в базальному та стимульованому секреті.

Встановлено, що об'єм панкреатичного соку (за даними активності амілази), який одержали під впливом одноразового прийому МВ та розчину соляної кислоти істотно не відрізняються. Відносно базальної секреції є достовірною різниця (p>0,01), отже, одноразова доза МВ має виразну лужну дію в порожнині дванадцятипалої кишки.

Вплив одноразового прийому Синяцької МВ (свердл. № 17) на показники зовнішньосекреторної функції підшлункової залози у хворих хронічним холециститом

Показники	До введення Рівень базальної секреції	Після введення	
		МВ	0,5% розчину соляної кислоти
Об'єм секрету, мл/год	17,5±0,5	75,5±5,0 p>0,5	65,2±5,0
Лужна ємність, мг/екв.	0,5±0,03	1,5±0,2 p>0,5	1,5±2,0
Активність амілази, кг/л × год	11,5±2,0	20,5±2,0 p>0,3	21,5±2,5

Примітка: Р - розрахований між групами хворих, що приймали МВ та 0,5% розчин соляної кислоти.

Висновки: 1. МВ Синяцького родовища (свердл. № 17), яка містить малі дози сірководню, придатна, без ускладнень, для питного вживання у хворих з хронічним безкамінним холециститом в стадії повної ремісії. В механізмі досягнуто ефекту від приймання МВ важливе значення має стиму-

ляція жовчовиділення і зовнішньосекреторної функції підшлункової залози. 2. У зв'язку з відсутністю гальмівного дуоденального рефлексу у хворих хронічним холециститом належить призначати МВ за 40-45 хвилин до їди, у кількості 150-200 мл, теплою, температури 38-40°C.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мавродий В.М., Грубнин В.В. Физиотерапия болезней органов пищеварения.-Одесса, 1994. - 131 с.
2. Серебряна Л.Н. Реабилитация больных с патологией органов пищеварения.-К., Здоров'я, 1989. - 208 с.
3. Чабан А.Т.//Актуальные вопросы клинической и экспериментальной курортологии и физиотерапии.-Ялта, 1994. - С. 154-155.
4. Ротаенко А.П. Санаторий "Синяк" -Ужгород: Карпаты, 1983- 28 с.

РЕЗЮМЕ

Оптимизация питьевого лечения больных хронического холецистита сульфидной маломинерализованной минеральной водой на курорте "Синяк"

Ротаенко А.П., Мицо А.Ш., Горицкая С.И., Чайковская Т.В.

Приведенные результаты питьевого приема сульфидной минеральной воды в процессе зондового исследования билиарного тракта. Было выявлено, что минеральная вода Синяцкого месторождения обладает стимулирующим эффектом на холерез и экзокринную функцию поджелудочной железы и пригодна для курортного лечения больных с хроническим холециститом.

SUMMARY

Optimization of drinking treatment of patients with chronic cholecystitis by means of sulphide mineral water with small mineralization on the spa "Sinyak"

Rotayenko A.P., Mitso A.Sh., Goritskaya S.I., Chaikovska T.V.

The results of sulphide mineral water in take are presented in the process of tube-intestigation of biliary tract. It was revealed that mineral water of Sinyak deposit has a stimulative effect on choleresis and exocrine function of pancreas and is suitable for spa treatment of patients with chronic cholecystitis.